

1872.

20. apríl.

væri í konungsríkinu. Á uppástungu alþingis, sem nefnd er í 18. atr. (við 27. gr.), gat stjórnarráðið eigi fallizt, af því hún væri miður heppileg orðabreyting. Að því leyti, er snerti breytingarnar í 12. atr. og 13. atr. (við 22. gr.), gat stjórnarráðið ekki fundið næga ástæðu til að taka þær til greina, er það, sem þar væri ákveðið, væri samhljóða lögum í Danmörku, samanbr. lög um sveitastjórn (í Danmörku) 6. júlí 1867, 21. gr., og lög um stjórn bæjarmálefna 26. maí 1868, 26. gr.

Jafnframt og stjórnarráðinu virtist réttast, að ákveðið yrði, að það vald, sem með frumvarpinu væri veitt landshöfðingja, yrði falið á hendur stiptamtmaninum yfir Íslandi, þangað til landshöfðingi væri settur, lagði það til í þegnlegri skýrslu sinni um frumvarpið, að það yrði gjört að lögum með þeim breytingum, sem sagt er frá.

3. maí.

47. Auglýsing um póstmál á Íslandi. (á Íslenzku og Dönsku).

1. grein.

Póstmeistarinn í Reykjavík hefir umsjón yfir öllum póstafrgreiðslumönnum og bréfhirðingarmönnum undir yfirstjórn landshöfðingja (en fyrst um sinn hefir stiptamtmaður þetta vald á hendi, samanbr. tilsk. 26. febr. þ. á. um póstmál á Íslandi, 18. gr.).

Í sameining með hlutaðeiganda amtmanni ber hann upp fyrir landshöfðingja uppástungur um, hverja skipa skuli póstafrgreiðslumenn, og skal hann sjá um, að sýslunum þessum sè veitt forstaða um stundar sakir, er þær losna. Ef tæðir embættismenn geta ekki komið sèr saman um, hvern setja skuli um stund, þegar póstafrgreiðslu-þjónusta er laus, skal amtmaður ráða fyrst um sinn.

Eftir uppástungu hlutaðeiganda póstafrgreiðslumanns ræður hann bréfhirðingarmenn með samningum, og þannig að segja megi þeim upp með $1\frac{1}{2}$ árs fresti.

Ef þess þykir þurfa, og önnur störf hans leyfa, skal hann ferðast um landið, til þess að sjá um, að pósthjónustunnar sè gætt til hlítar, og til þess að kynna sèr, hvernig hagar til á

1872.

3. maí.

hverjum stað. Á þessum ferðum skal hann hafa í fæðispeninga 2 rd. um daginn, og skal ferðakostnaður endurgoldinn honum eftir reikningi, sem landshöfðingi samþykkir.

Í sameining með hlutaðeiganda amtmanni, eða þeim amtmönnum, sem í hlut eiga, ef póstvegurinn liggur að fleiri ömtum, skal hann gjöra uppástungur um fyrirkomulag á aðalpóstferðum og aukapóstferðum, um það að stofna á vegum þessum brèfhirðingarstaði, og koma á nýjum póstferðum o. s. frv.

Hann ræður og í sameining með hlutaðeiganda amtmanni pósta í aðalpóstferðirnar og aukapóstferðirnar. Ef þeim kemur ekki saman, skal fyrst um sinn álit amtmanns þess ráða, sem er yfir því amti, er pósturinn byrjar ferð sína frá.

Hann skal til bráðabirgða skera úr öllum þeim málum um framkvæmd póstaðgreiðslu-starfa, sem eigi verður frestað til þess að fá úrskurð landshöfðingja.

Hann semur reikninga um öll póstmál í landinu sjálfu, og sendir þá landshöfðingja, sem sèr um, að þeir verði endurskoðaðir, og úrskurðar þá síðan. Reikningsárið nær frá 1. janúarm. til 31. desbrm., og skal senda reikninginn innan loka janúarm. ár hvert. Póstmeistarinn er þar að auki skyldur til innan 8 daga eftir lok hvers ársfjórðungs að senda landshöfðingja ágrip af reikningnum fyrir það hálfu missiri, sem liðið er. Hann tekur við fè því, sem er í sjóði á póstaðgreiðslu- og brèfhirðingarstöðunum, og færir það til í póstreikningnum.

Hann sèr um, að póstaðgreiðslu- og brèfhirðingarmenn hafi til sölu frímerki þau, sem með þarf.

Fyrir gjaldheimtum þeim, sem póstmeistarann er trúað fyrir, skal hann setja veð, sem með þarf, í þeim munum, er landshöfðingi álitur tryggjandi.

Póstmeistarinn er skyldur að hafa skrifstofu, og skal hún vera opin 8 stundir hvern dag í 10 daga næst áundan hinum almennu burtfarardögum póstanna frá Reykjavík, og í 4 daga næst á eftir að póstar eru komnir þangað; á öðrum tíma árs skal hún vera opin 2 stundir á degi hverjum, nema á sunnudögum og helgidögum.

Póstmeistarinn sendir landshöfðingja skýrslu um allt, sem

1872.

3. maí.

fram fer og er mikils varðandi fyrir póstmálin; hann skal gjöra uppástungur um þær breytingar á fyrirkomulagi póstmála, sem hann álitur hagfelldar, til þess að efla og bæta þau; sömuleiðis sendir hann álit sitt um bænarskjöl, skýrslur, uppástungur o. s. frv., sem kunna að koma frá póstafgreiðslumönnum.

2. grein.

Á þeim stöðum, sem nú skulu taldir, skal setja póstafgreiðslumenn, og skal veita þeim árleg laun, eins og hér segir:

1. Stykkishólmi	35 rd.
2. Akureyri	35 —
3. Ísafirði	25 —
4. Djúpavogi (Berufirði)	25 —
5. Bæ í Barðastrandarsýslu	20 —
6. Egilstöðum	20 —
7. Seyðisfirði	15 —
8. Grenjaðarstað	15 —
9. Miklabæ	15 —
10. Sveinstöðum	15 —
11. Miklaholti	15 —
12. Hjarðarholti í Mýrasýslu	15 —
13. Velli í Rangárvallasýslu	15 —
14. Kirkjubæjar klaustri	15 —
15. Vestmannaeyjum	15 —

Ennfremur skal stofna til bráðabirgða 54 brèfhirðingarstaði, og skulu laun brèfhirðingarmanna vera 5—10 rd. á ári.

3. grein.

Landshöfðingi skipar p ó s t a f g r e i ð s l u m e n n eptir uppástungu hlutaðeiganda amtmanns og póstmeistara í sameining. Þeir skulu ekki setja veð til tryggingar gjaldheimtum þeim, sem þeim er trúað fyrir, en aptur á móti skulu þeir gjöra reikningsskil, og senda póstmeistarannum í Reykjavík það, sem kann að vera í sjóði við afgreiðslu hvers póst.

Auk þess að sjá um póstafgreiðsluna þar á staðnum, skal póstafgreiðslumaður hafa gætur á, að brèfhirðingarmenn í hans umdæmi leysi af hendi störf sín, eins og fyrir er skipað. Hann skal bera upp fyrir póstmeistarannum uppástungur um, hverja taka

1872.

3. maí.

skuli til brèfhirðingarmanna, þegar þær sýslanir eru lausar, og hefir heimild til að veita brèfhirðingarmanni ferðaleyfi um stuttan tíma, í mesta lagi um 14 daga, þó svo, að sèð verði um, að störfum þess, sem í hlut á, sè gegnt svo allt sè í reglu, ámeðan hann er fjærverandi.

Póstafgreiðslumaðurinn hefir að eins viðskipti við yfirstjórnina fyrir milligöngu póstmestarans; fyrir því skal hann senda póstmestara öll bænarskjöl, skýrslur, uppástungur o. s. frv., sem frá honum eiga að fara til landshöfðingjans um póstmál. Fyrir póstmestara skal hann bera upp uppástungur um þær breytingar á póstmálum, sem honum virðast hagfelldar til þess að efla og bæta þau, og sömuleiðis skal hann skýra honum frá því, þegar póstar eða brèfhirðingarmenn gjöra sig seka í skeytingarleysi og óreglu, sem gæti orðið til skaða fyrir póststörfin.

Póstafgreiðslumaðurinn er að því leyti, sem snertir störf hans yfir höfuð, undirgefinn póstmestaranum, og sèr í lagi í öllum þeim málum, sem hann ekki hefir neina skýra fyrirsögn um eða leiðarvísi í erindisbrèfi því, sem yfirstjórnin hefir fengið honum, og skal hann móttpróalaust hlýða boði póstmestarans í þessu til-liti. Ef honum finnst það vera miður hagfellt, getur hann að vísu mótmælt því, en samt skal hann fyrst um sinn framkvæma það, sem honum hefir verið skipað, og ef honum þykir á sig hallað með ákvörðun þeirri, sem póstmestarinn síðan gjörir, eða álíti hann, að það verði póststörfunum til бага, má hann bera málið undir úrskurð landshöfðingja, en senda skal hann það áleiðis til póstmestarans.

Svo opt sem þess verður krafizt, skal hann leggja fram bækur sínar o. s. frv. til sýnis póstmestaranum.

Til þess að ferðast innanlands skal hann sækja um leyfi hjá póstmestaranum, en hjá landshöfðingja til þess að ferðast erlendis; þegar á liggur, getur hann samt tekizt ferðina á hendur þegar í stað, en senda skal hann þá póstmestara skýrslu um það, og verður hann, hvernig sem á stendur, sjálfur að sjá um, að áreiðanlegur maður annist póststörfin á hans ábyrgð, meðan hann er í fjærvist.

4. grein.

Póstmestarinn ræður brèfhirðingarmenn eptir uppá-

1872.

3. maí.

stungu hlutaðeiganda póstaðgreiðslumanns með samningum, er hann gjörir við þá; þeim skal mega segja upp með $1\frac{1}{2}$ árs fresti.

Bréfhirðingarmaðurinn er skyldur til í hvert skipti, er hann afgreiðir póst til þess póstaðgreiðslumanns, sem hann er undirgefinn, að gjöra reikningsskil fyrir póstgjöldum þeim, sem hann hefir tekið við, og senda það, sem kann að vera í sjóði. Hann skal rita á stundarseðilinn, hvenær pósturinn kom og nær hann fer af stað, og sjá um, að pósturinn bíði ekki lengur, en þörf er á. Að öðru leyti skal hann taka við, láta af hendi og ef til vill senda af stað póstsendingarnar samkvæmt leiðarvísi þeim, sem honum er fenginn.

Hann hefir að eins viðskipti við póstmeistarann í Reykjavík fyrir milligöngu póstaðgreiðslumanns þess, er hann er undirgefinn; fyrir því sendir hann honum bænarskjöl, skýrslur, uppástungur o. s. frv., sem eiga að fara til póstmeistarans.

Til þess að ferðast burtu stuttan tíma, í mesta lagi 14 daga, skal hann sækja um leyfi hjá hlutaðeiganda póstaðgreiðslumanni, en hjá póstmeistarann um ferðaleyfi fyrir lengri tíma. Þegar á liggur, getur hann samt tekizt ferðina á hendur þegar í stað, en senda skal hann póstaðgreiðslumanni skýrslu um það, og verður hann, hvernig sem á stendur, að sjá um, að áreiðanlegur maður á hans ábyrgð annist póststörf þau, er kunna að koma fyrir, á meðan hann er fjærverandi.

5. grein.

Póstmeistari og hlutaðeigandi amtmaður í sameiningu (1. gr.) ráða pósta þá, sem með þarf til þess að póstflutningar komist áfram, með samningum, sem gjörðir verða, og skal í þeim ákveða um fargögn, burtfarartíma, leið þá, er fara skal, hvíldartíma og hvíldarstaði, hvar skipta skuli um pósta, hve lengi pósturinn megi vera á leiðinni, borgunarskilyrðin, og fyrir hve langan tíma samningurinn skuli gilda (en það skal að minnsta kosti vera fyrir 1 ár).

Ennfremur skal í samningnum póstinum harðlega bannað, að taka nokkuð til flutnings utanpósts eða utantösku; skulu sektir, sem nákvæmar skal tiltaka, liggja við, ef brotið er útaf, og skulu þær vera nokkur hluti af því kaup, sem samið er um fyrir ferð-

1872.

3. maí.

ina, og sè aptur brugðið útaf því, skal póstinum víkja frá þegar í stað.

Fari póstur ekki af stað á tilteknum tíma, sè fargögn eigi í því standi, sem ákveðið er, hafi hann án gildrar ástæðu farið aðra leið, en ákveðin var, hafi hann án nægrar orsakar tafizt á leiðinni eða dvalið of lengi á einhverjum stað, eða ef hann yfirhöfuð hefir brugðið útaf nokkru því, sem um samið er, skal hann sæta sekt, sem nákvæmar er ákveðin í samningnum. Ef aptur á móti náttúruviðburðir eða annað, sem honum verður ekki gefið að sök, hefir ollað því, að hann hafi orðið að bregða útaf þeim skilmálum, sem hann hefir gengizt undir í samningnum, verður hann, til þess að firra sig vítum, að sanna með vottorði áreiðanlegs manns, að slíkar orsakir hafi átt sèr stað, og skal senda næsta póstaðgreiðslumanni þetta vottorð.

Pósturinn skal hafa meðferðis sendinga-, stundar- og viktarseðil, og skal ritað á hann á hverjum póstaðgreiðslu- og brèfhirðingarstað, sem pósturinn kemur við á.

Sektir þær, sem ákveðnar eru í samningnum, leggur póstmeisterinn á póstin; samt má pósturinn skjóta málinu til úrskurðar landshöfðingja.

Til þess að láta í brèf, sem menn kunna að vilja koma á póstin, þegar hann er á leiðinni, skal hann hafa meðferðis tösku með pósteinkennismerki, og skal opna töskuna á hverjum póstaðgreiðslu- og brèfhirðingarstað, sem hann kemur við á. Tèð pósteinkennismerki skal pósturinn hafa til að sýna, hver hann sè.

6. grein.

Sendingar skal flytja:

- a) í kössum, sem til þess eru lagaðir, milli póstaðgreiðslustaðanna innbyrðis og milli þeirra og póststofunnar í Reykjavík; á kössunum skulu vera lok, og hafa afgreiðslumennirnir einir lyklana að þeim;
- b) í töskum milli brèfhirðingarstaðanna og hinna tveggja næstu póstaðgreiðslustaða (eða póststofunnar í Reykjavík); á töskunum skal vera læsing, og skulu póstarnir einir og hlutaðeigandi póstaðgreiðslumenn hafa lykilinn að þeim.

Auk þess skal pósturinn hafa meðferðis tösku undir laus

1872.

3. maí.

bréf, sem hann tekur við á leiðinni milli pósthúsanna; skal taka þau upp úr töskunum á þeim pósthúsum, er hann kemur fyrst á, og skal farið með þau eins og fyrir er mælt.

Til þess að sendingar komist með fyrsta pósti, skal þeim vera skilað í síðasta lagi 2 stundum áður en pósturinn leggur af stað frá póststofunni, 1 stundu áður en hann fer frá póstafgreiðslustaðnum og $\frac{1}{2}$ stundu áður en lagt er af stað frá bræfhirðingarstaðnum.

7. grein.

Stofna skal þrjár aðalpóstgöngur:

- I. milli Reykjavíkur og Ísafjarðar yfir Stykkishólm;
- II. milli Reykjavíkur og Djúpavogs (Berufjarðar) yfir Akureyri;
- III. milli Reykjavíkur og Djúpavogs (Berufjarðar) yfir Kirkjubæjar klaustur.

Póstur sá, sem nefndur er I. (vestanpósturinn), skal leggja leið sína yfir:

Mosfell (í Kjósarsýslu),

Saurbæ (á Hvalfjarðarströnd, í Borgarfjarðarsýslu),

Hjarðarholt (í Stafholtstungum } (í Mýrasýslu),
Staðarhraun

Miklaholt (í Hnappadalssýslu),

til

Stykkishólms;

og svo yfir

Breiðabólstað á Skógarströnd (í Snæfellsnessýslu),

Kvennabrekku } (í Dalasýslu),
Hjarðarholt

Bæ í Reykhólasveit (í Barðastrandarsýslu),

Vatnsfjörð í Ísafjarðarsýslu

til

Ísafjarðar.

Aðalpóstur sá, sem nefndur er II. (norðan- og austanpósturinn), skal leggja leið sína yfir:

Mosfell,

Saurbæ,

1872.

3. maí.

 Hjarðarholt } (í Mýrasýslu),
 Hvamm

Mela (í Strandasýslu),

 Þóroddstaði }
 Staðarbakka } (í Húnavatnssýslu),
 Lækjamót
 Sveinstaði

Reyki

Bólstaðarhlíð

 Viðimýri } (í Skagafjarðarsýslu),
 Miklabæ

 Steinstaði } (í Eyjafjarðarsýslu),
 Friðriksgáfu

til

Akureyrar

og svo þaðan yfir

Háls

 Ljósavatn } (í Þingeyjarsýslu),
 Grenjaðarstað

Reykjahlíð

Grímstaði

Egilstaði í Norðurmúlasýslu

til

Eskifjarðar,

Heydala,

Djúpavogs,

Aðalpóstur sá, sem nefndur er III. (sunnunpósturinn), skal
 leggja leið sína yfir:

Hraungerði (í Árnessýslu),

 Völl } (í Rangárvallasýslu),
 Skóga

 Fell í Dyrhólahrepp } (í Vestur-Skaptafellssýslu),
 Mýrar

til

Kirkjubæjar klausturs;

og svo þaðan yfir

1872.
3. maí.

Sandfell	}	(í Austur-Skaptafellssýslu)
Kálfafellsstað		
Bjarnanes		
Stafafell		
til		
Djúpavogs.		

8. grein.

Til bráðabirgða skal stofna aukapóstgöngur þær, sem hér skal telja:

- a. Gullbringusýslu póstinn milli Reykjavíkur og Keflavíkur yfir Hafnarfjörð og Kálfatjörn;
- b. Barðastrandarsýslu póstinn milli Bæjar í Reykhólasveit og Bildudals yfir Brjámslæk;
- c. Strandasýslu póstinn milli Bæjar og Staðar í Steingrímsfirði;
- d. Snæfellsnessýslu póstinn milli Miklaholts og Búða yfir Staðastað;
- e. Ísafjarðarsýslu póstinn milli Ísafjarðar og Þingeyrar við Dýrafjörð yfir Holt í Önundarfirði;
- f. Skagastrandar póstinn milli Sveinstaða og Hóláness yfir Hjaltabakka og Höskuldstaði;
- g. Höfðastrandar póstinn milli Miklabæjar og Hofsóss yfir Hjaltastaði og Viðvík;
- h. Þingeyjarsýslu póstinn frá Grenjadarstað til Sauðaness yfir Húsavík, Skinnastaði og Presthóla;
- i. Norðurmúlasýslu póstinn frá Egilstöðum til Vopnafjarðar verzlunarstaðar yfir Fossvöllu;
- k. Suðurmúlasýslu póstinn frá Egilstöðum til Seyðisfjarðar;
- l. Vestmannaeyjapóstinn frá Velli til Kross í Rangárvallasýslu.

Á öllum póststöðum, sem nefndir eru í 7. grein og í þessari grein, skal stofna bréfhirðingarstaði, nema því að eins að þeir sé póstaðgreiðslustaðir samkvæmt 2. grein.

9. grein.

Á sérhverjum bréfhirðingarstað, póstaðgreiðslustað og á póststofunni í Reykjavík skal vera eitt exemplar af tilskipuninni um póstmál og af þessari auglýsingu, sem hver og einn má nota; auglýsingin skal og fást til kaups fyrir 8 sk. á sérhverjum póstaðgreiðslustað og á póststofunni.

1872.

3. maí.

Breytingar á og viðbæti við auglýsinguna skal birta á þann hátt, sem hagfelldastur er við slíkar ákvarðanir, einkum í frétta-blöðum og með því að leggja það fram á öllum pósthúsum; og eins er um það, þegar stofnaðir verða eða lagðir niður reglulegir póstar, eða mikilvægar breytingar gjörðar á þeim. Þær ákvarðanir um notkun pósta, sem póststjórnin lætur á pósthúsin, skulu samt hafa fullt gildi, þótt eigi sé þær enn birtar, ef þær verða sýndar þeim, er krefjast þess.

Það er skylda pósthjóna, þegar þess er krafist, að svo miklu leyti sem unnt er að segja mönnum til eða leiðbeina mönnum um notkun póstanna, ef því verður við komið, án þess að raska eða seinka um of fyrir hinum öðrum póststörfum.

Þegar tilgreindur er burtfarartími pósta, þá er það svo að skilja, að sá tími sé ákveðinn, er þeir fara af stað í fyrsta lagi, þarsem póststjórnin áskilur sér, að láta póstin fara seinna, til þess að bíða eftir öðrum póstum, eins og líka má við því búast, að náttúruviðburðir eða því um líkt geti seinkað fyrir honum. Á þeim pósthúsum, sem eru á leiðinni, fer burtfarartíminn eftir því hvenær póstarnir koma þangað, með því dvöl þeirra þar verður að vera svo skammvinn sem unnt er.

Póstafgreiðslumenn og bréfhirðingarmenn eru ekki skyldir til að hafa ákveðinn skrifstofutíma, en þeir skulu sýna almenningi greiðvikni svo sem unnt er, bæði með því að taka við póstsendingum, sem þeim eru fengnar til flutnings með póstum, og með því að afhenda hlutaðeigendum þær sendingar, sem komnar eru með póstinum.

10. grein.

Póststjórnin tekst að eins á hendur að koma póstsendingum á framfæri til þeirra pósthúsa, er vísað er til, og afhenda þær þar þeim, sem við eiga að taka, en þeir skulu sjálfir sjá um, að sendingarnar verði sóttar. Að svo miklu leyti því verður við komið án kostnaðar fyrir póststjórnina, skulu pósthjónar samt sem áður segja þeim, sem við sendingunum eiga að taka, til um það, að póstsendingar sé komnar til þeirra; sömuleiðis skulu þeir, ef þeir, sem við slíkum sendingum eiga að taka, hafa beðið þá um, að sjá um, að sér verði skilað sendingunum uppá eigin kostnað, gjöra þær ráðstafanir sem með þarf í þessu skyni.

1872.

3. maí.

11. grein.

Samkvæmt þeim reglum, sem síðar skal getið, tekur póststjórnin við bréfum, peningabréfum og böggjum, sem sendir verða milli allra póstafgreiðslustaða og bréfhirðingarstaða í landinu og til póststofunnar í Reykjavík og frá henni, flytur það og kemur því til skila.

Ennfremur tekur póststjórnin að sér að ráðstafa innansveitar sendingum, en það eru sendingar, sem látnar eru á pósthús, til þess að þeim verði skilað þar móttökumönnum, sem eiga heima í sjálfru umdæmi þess pósthúss, og sem sækja þangað. Undir slíkar innansveitar sendingar skal gjalda helming burðareyris þess og gjalda þeirra, sem fyrir er mælt um almennar sendingar í tilskipuninni um póstmál, en að öðru leyti skal farið með þær allt að einu og hinar.

12. grein.

Með þeim hlutum, sem með öllu eru undanskildir frá því, sem senda má með póstum (tilsk. um póstmál, 4. gr.) skal einkum telja þúður, efni til flugelda, hvellsilfur, skotbaðmull, fosfór, alls konar brennisteinsspítur, skilvatn, brennisteinssýru, saltsýru, aðrar etandi sýrur, jarðlýsi, sprengiolíu, og hlaðin skotvopn.

Komi upp grunur um, að í sendingu sæ hlutir, sem hætta er búin af, ef fluttir eru, mega póstþjónar neita að taka við sendingunni, eða kyrsetja hana, og geta krafist þess, ef sendingin á að verða flutt, að sá, sem sendir, með því að skýra skriflega frá hvað í sendingunni er, sanni, að engin hætta sæ af því búin.

Verði teknar til flutnings með póstum sendingar, sem hætta er búin af, af því að þagað hefir verið yfir innihaldinu, eða rangt sagt til þess, og af þessu hlýzt tjón nokkurt, skal sá, sem sendi, ekki að eins endurgjalda póststjórninni það fé, sem hún ef til vill á að greiða í bætur fyrir skaða, sem aðrar póstsendingar hafa orðið fyrir við slík tækifæri, heldur skal hann einnig bæta þann skaða, sem með þessu hefir orðið á herbergjum, áhöldum, flutningsgögnum o. s. frv.

Ef póststjórnin hefir tekið við ofan nefndum hlutum, sem hætta er búin af, eða öðrum hlutum, sem með öllu eru undanskildir frá því, er senda má með póstum (það eru hlutir, sem

1872.

3. maí.

bera með sér eitthvað það, sem ólögmætt er, eða ósæmilegt eða öðrum mönnum til hneysu, eða sem illur daunni er af), má hún heimta, að sá, sem sendi, sækji þá aptur svo fljótt sem verður, ef ekki nauðsyn ber til, að eyða þeim þegar í stað. Verði ekki sá, sem sendi, fundinn, eða leiði hann hjá sér að verða við áskorun póststjórnarinnar um að sækja hlutina, skal annaðhvort eyða þeim eða selja þá, eftir því sem hlutaðeigandi pósthjónn ákveður. Sá, sem sendir, skal ávallt, þegar þannig er ástatt, vera skyldur til að greiða fullan burðareyri undir sendinguna eftir taxtanum, að því leyti hann ekki verður goldinn af andvirði því, sem fæst fyrir hlutinn, er hann var seldur.

13. grein.

Hvort póstsending skal telja með „lausum bréfum“, „peningabréfum“ eða „böggulsendingum“, er komið undir hinu ytra ásigkomulagi hennar, eða því, sem beinlínis er sagt til um ásigkomulag hennar, en sá, sem sendir, getur ekki heimtað, að sending, sem eftir eðli sínu er bréfsending, verði tekin til flutnings sem böggull, eða böggull fluttur sem bréf.

1. Hlutir, sem menn vilja að sé taldir með „lausum bréfum“, skulu vera flatir í lögun; þeir mega ekki vera þykkri en 1 þumli, og eigi stærri en almennt heilarkarabrot af skrifpappír. Í tilliti til lögunar og þykktar má leyfa að undantekning sé gjörð um slíkar sendingar, sem nefndar eru í tilsk. um póstmál 8. gr. a. 2.

Á sérhvert bréf, sem menn vilja að farið sé með sem ábyrgðar-bréf, skal greinilega rita framan á það (á utanáskriptarhlíðina) „mælt með“, „á hendur falið“ eða „N. B.“

2. Til þess að sending verði tekin til flutnings sem „peningabréf“, má hún ekki vera stærri um sig en venjulegt bréf. Þar að auki skal búa svo um hvert peningabréf, láta utan um það og lakka, eins og hér skal sagt:

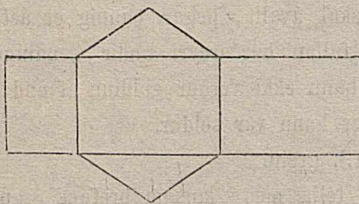
a. áður en umslagið er látið utan um peningana eða hina fémætu pappíra, skulu þeir vera sveiptir inn í grápappír eða einhverja aðra umbúð, sem sé eins sterk, og skal þessu vera komið svo fyrir, að það haldi fast að öllu innihaldinu á allar hlíðar.

1872.

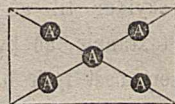
3. maí.

- b. Umslagið skal vera úr grápappír eða öðru jafnstærku efni. Áður en búið er að brjóta það saman, skal það vera í lögun eins og uppdrátturinn A, og samanbrotið og lakkað eins og uppdrátturinn B; skal umslagið vera svo stórt að það haldi fast að á allar hliðar.

A.

B.

- c. Á sérhvert peningabréf, sem einhver skilar til flutnings, án þess að telja eigi peningana, skal sá, sem sendir, setja 5 innsigli úr lakki, og skal þeim vera komið svo fyrir, sem sýnt er á uppdrættinum B. Ef peningarnir verða taldir, er bréfinu, sem þeir eru í, er skilað til flutnings, skal láta á það 3 innsigli einhvers einstaks manns og 2 póstinnsigli.

Af mótuðum peningum má ekki í nokkru peningabréfi vera meir en 4 rd. í dölum eða spesíum, 80 sk. í mörkum, 12 sk. í ferskildingum, 3 sk. í einskildingum, 1 hálfskildingur og í gullpeningum ekki meir en 25 rd.

Sendingar, sem að eins er ritað á, að í þeim sé pappírar, sem hljóða uppá einhverja tiltekna upphæð, en þó ekki sett neitt reglulegt peningaverð á þær, verða ekki skoðaðar sem peningabréf.

3. Um böggulsendingar (en með þeim verða einnig taldar peningasendingar og fëmætar sendingar, sem eigi verða skoðaðar sem peningabréf) gilda þær reglur, sem nú skal greina:
- a. Til þess að heimtað verði, að póststjórnin taki að sér til flutnings böggulsendingu, má hún ekki vera lengri en 18 þuml., og á hæð og breidd ekki framyfir 9 þuml., og eigi þyngri en 5 pund.

1872.

3. maí.

Það, sem ákveðið er um viktina, nær samt eigi til sendinga, er mótaðir peningar eru í, og skal taka við þeim til flutnings, ef þær vega ekki meir en 16 pund. Þegar póstar vegna árstímans eru gangandi, tekur pósthjóninn að eins til flutnings böggla, sem ekki vega framyfir 2 pund, eða, ef það eru mótaðir peningar, 5 pund; þar að auki verður stærð og form sendinganna að vera þannig, að þær verði fluttar í pósthöskunum. Þetta gildir einnig um böggulsendingar, sem látnar eru til flutnings á bræfhirðingarstaðina. Hvort leyft verði í stöku tilfellum að fara fram yfir hina tilteknu vikt eða stærð, skal sá pósthjónn ákveða, sem við sendingunni tekur.

Þarsem senda skal skilmálalaust allar bréfsendingar með þeim pósti, sem fyrst fer af stað, eptir að sendingunum er skilað til flutnings, skal fyrst um sinn flutningur böggulsendinga með þeim pósti vera undir því kominn, að þeim verði komið fyrir. Þær böggulsendingar, sem þannig eigi komast með þeim pósti, sem fyrst fer af stað, eptir að þeim var skilað, skal flytja með næsta pósti, nema því að eins að sá, sem sendir — en honum skal tafarlaust sagt frá, að sendingin hafi ekki getað komizt með —, æski, að sèr verði fengin sendingin aptur, og skal þá borga honum aptur þann burðareyri, er hann hefir galdið. Þegar úr því skal skera, hverjar böggulsendingar skuli í þessum tilfellum flytja með fyrsta pósti, og á hverjum nauðsyn beri til að fresta flutningi til næsta pósts, skal það vera komið undir því, hvenær sendingunum var skilað, þannig að þær sendingar verði fyrst afgreiddar, sem fyrst var skilað.

- b. Þegar hlutir eru í umslagi eða þess konar umbúðum, og verðupphæð þeirra er tiltekin, en það ekki eru peningar eða fémætir pappírar, og þeir því verða taldir með bögglum, skal vera svo um þá búíð og lakkad fyrir,

1872.

3. maí.

að eigi verði komið að innihaldinu, án þess innsiglið eða umslagið skaddist.

c. Þegar sendir eru bræfpeningar eða fémætir pappír sem böggjar, skal fyrst sveipa um þá sterkum pappír, sem á allar hliðar lykur fast um innihaldið. Síðan skal láta um það umbúðarpappír eða aðrar jafnstærkar umbúðir, og reyra böggulinn sterku snæri eða bandi, sem ekki er hnytt saman, og skal því brugðið í hnút á miðjum bögglinum á þeirri hlið, sem upp snýr, og þeirri, sem snýr niður. Á þeirri hliðinni, sem niður snýr, skal hafa endana svo langa, að sett verði á þá innsigli. Þegar upphæðin er talin á pósthúsinu, skal auk tveggja innsigla þess, sem sendir, setja tvö póstinnsigli á böggulinn.

d. Þegar sendir eru mótaðir peningar, skal búa um þá í reglulegum strönglum, böggjum eða pokum, eptir því, sem nú skal sagt:

Í hverjum böggli eða ströngli má ekki vera meir af mótuðum peningum, en að það vegi 16 pund. Fyrst skal hlaða peningunum fast saman, sveipa um þá á alla vegu sterkum pappír og reyra svo um. Umbúðirnar um böggjana eða strönglana að utan skulu vera úr leðri, skinni eða sterku lèrepti, sem að minnsta kosti er vafið tvisvar um, eða vaxdúki; skal brotið saman við endana, og allstaðar saumað fyrir. Auk þess skal böggullinn eða ströngullinn vera reyrdur snæri, sem ekki er hnytt saman, og skal því að minnsta kosti á tveim stöðum vera brugðið í kross; skal festa endana á snærinu með innsigli þess, sem sendir, við böggulinn, þar sem brotnir eru saman endarnir á umbúðunum. Ef póststjórnin telur peningana, er þeim er skilað, skal þar að auki láta 2 póstinnsigli á böggulinn.

Í hverjum poka má ekki vera meir af mótuðum peningum, en sem vegur 16 pund. Peningapokarnir skulu vera úr leðri, skinni eða tvöföldu lèrepti, eða hafðir 2 pokar, hver utan um annan á þann hátt, að fellingarnar á þeim liggi eigi saman. Sérhver felling á peningapokum skal snúa inn á við; skal vera fast bundið

1872.

3. maí.

fyrir pokana, rétt fyrir ofan það, sem í þeim er, með sterku snæri, sem ekki er hnýtt saman, og skal festa endana rétt hjá hnútnum við pokann sjálfan með innsigli þess, sem sendir. Ef pósthjóninn telur peningana, er þeim er skilað, skal þar að auki setja eitt pósthjónsigli á pokann.

- e. Um allar böggulsendingar, sem ekki er sérstaklega getið hér að framan, skal það vera almenn regla, að vel og vandlega sè um þær búíð, og skulu umbúðirnar vera svo gjörðar, að þær svari til innihaldsins, viktáinnar, stærðáinnar, árstímans og vegarlengdarinnar, og skal vera tilhlýðilega lokað fyrir þær, svo ekki sè hætt við, að þær verði opnaðar á leiðinni af öðrum útfírá. Nema því að eins að sendingáinnar sè mjög lættar, skal vera bundið um þær fast og rammlega. Til umbúða má, auk trè- eða þjáturkassa, lærepts, skinnns, vaxdúks, bastsmotta, og því um líks, hafa pappír, öskjur úr spjaldapappír eða spænum, vandlaupa, strá o. s. frv., en þó því að eins, að þessar umbúðir eigi við eptir eðli þess hlutar, sem sendur er.

Vörur, sem geta runnið eða væta komið úr, verða að eins teknar til flutnings, þegar þær eru í kóssum úr trè, þjátri eða því um líku efni; verði það flutt í öðrum umbúðum, af því að pósthjóninn var ekki kunnugt um eðli innihaldsins eða umbúðanna, skal sá, sem sendi, bæta allan skaða, sem af því verður, samkvæmt reglunum í 12. grein. Líkar umbúðir og ákveðnar eru undir þær vörur, sem runnið geta, skal og hafa undir smjör og önnur feitmeti, og undir gler og þess háttar brothætta hluti, ef álíta skal, að umbúðirnar sè hagfelldar.

- f. Á sérhverri böggulsendingu skal vera tilhlýðilegt merki, svo sem nafn, tákn eða númer, og að auki heiti pósthjónfunnar eða póstaðgreiðslustaðáinnar, þangað sem sendingin á að fara. Samt er það ráðlegast til frekari tryggingar, að rita fulla utanáskript

1872.

3. maí.

á sendinguna. Á böggulsendingar, sem peningar eða femætir pappírar eru í, og sagt til þeirra, skal einnig rituð hin tilgreinda verðupphæð. Merkið skal vera svo gjört, að það haldi vel, og ritað með bleki, sortu, eða því um líku (en ekki með krít, blýanti o. s. frv.); það skal standa á sterkum spjaldapappír, trèspítum eða þess konar, sem bundnar eru við böggulinn, eða vera ritað á hlutinn sjálfan eða á umbúðirnar. Pappírsmarki verða að eins tekin gild, þegar þau eru fest á með lími eða klistri, og eru vel held. Eldri merki mega ekki vera á sendingunum.

- g. Til innsigla þeirra, sem sá, er sendir, á að hafa við samkvæmt því, sem beinlínis er fyrir mælt að framan, skal hafa sterkt lakk og reglulegt signet (en ekki t. d. offátuprýstara, skilding eða því um líkt).
- h. Þegar er sagt til verðupphæðar á því, sem sent er, skal hún tiltekin í þeim peningum, sem gjaldgengir eru í landinu.
- i. Á tilvísunarbréf það, sem fylgja á hverri sending, skal auk utanáskriptar rita, hvað fylgi (böggull, kassi o. s. frv.), merki á sendingunni og verð hennar, ef til þess er sagt. Fleiri böggulsendingar má taka uppá sama tilvísunarbréf, en upphæð verðs skal tilgreind fyrir hverja sendingu útaf fyrir sig.
4. Utanáskriptin (kveðjan) á bréfsendingum, peningabréfum og tilvísunarbréfum skal vera svo greinileg, skýlaus og nákvæm, að pósthjónar geti ekki verið í vafa um, til hvers pósthúss sendingin eigi að fara, til hvers hún sè, og hverjum eigi að skila henni.

Æski sá, sem sendir ábyrgðar-bréf, peningabréf eða böggulsending, fyrir tilstilli póststjórnarinnar að fá kvittun viðtakanda fyrir sendingunni, skal greinilega ritað framan á bréfið, peningabréfið eða tilvísunarbréfið: „æskt er kvittunar fyrir móttöku“. Hlutaðeigandi pósthjónn býr þá til kvittun og sendir hana með borgunarlaust, en fyrir að senda aptur kvittunina undirskrifaða, borgar sá, sem sendir,

burðareyri fyrir fram eins og undir almennt bréf jafnstórt
(tilsk. um póstmál, 8. gr.).

1872.

3. mai.

14. grein.

Um það, hvernig verja skuli ákvörðunum þeim, sem settar
eru í 10. gr. í tilsk. um póstmál viðvíkjandi því, undir hverjar
póstsendingar greiða skuli fyrir fram borgunina, er í landssjóð
rennur, skal farið eftir reglum þeim, er hér segir.

1. Þau stjórnarvöld og sveitarstjórnir, sem venjulega eigi má
senda neitt, nema undir það sé borgað með frimerkjum, eru:

A. Stjórnarvöld.

Hin konunglegu stjórnarráð og deildir þeirra.

Hæzti réttur.

Landshöfðinginn.

Amtmennirnir.

Stíptsyfírvöldin.

Biskupinn.

Hinn konunglegi íslenski landsyfírréttur.

Undirdómstólarnir, hin lægri yfírvöld og lögreglustjór-
arnir.

Landfógetinn.

Sýslumennirnir og umboðsmenn þjóðeigna.

Landlæknirinn.

Héraðslæknar.

Prófastar.

Sóknarprestar.

Forstöðumaður prestaskólans.

Skólameistarinn við hinn lærða skóla.

Póstmeistarinn í Reykjavík.

Póstafgreiðslumenn.

Póstgufuskips-afgreiðslumenn.

B. Sveitarstjórnir.

Amtsráðin.

Amtmennirnir sem forsetar í amtsráðunum.

Sýslunefndirnar.

1872.

3. maí.

Sýslumenn sem oddvitar sýslunefndanna.

Bæjarstjórnin í Reykjavík og oddviti hennar.

Bæjarstjórnirnar í hinum kaupstöðunum.

Hreppsnefndirnar.

C. Öll stjórnarvöld og sveitarstjórnir í

Danmörku og erlendis.

Til þessara valda má að eins senda, án þess að við höfð sæ frímerki, þegar sá, sem sendir, ekki er í tæðum stjórnarvöldum eða sveitarstjórnunum, og hann hefir ritað framan á sendinguna (á tilvísunarbréfið, að því leyti, er snertir böggulsendingar) „fyrirskipuð skýrsla” eða „heimtað álit” (að því, er snertir peninga- og böggulsendingarnar „fyrirskipuð sending”), og skrifað eiginhandar nafn sitt undir. Ef mannsnafn er tilgreint í utanáskriptinni, verður eigi álitíð, að sendingin sæ til stjórnarvalds eða sveitarstjórnar.

2. Með þeim bréfum, sem eigi má senda, án þess að borgað sæ undir þau með frímerkjum, sökum þess að þau eru opin o. s. frv., skal telja bæði þau bréf, sem móttökumaður getur komizt að hvers efnis þau eru, án þess að rífa upp innsiglið eða umslagið, og þær bréfsendingar, er utan á er ritað annað en kveðjan og heiti þess, sem sendir, staða hans og heimili.
3. Þegar ekki er goldinn fyrir fram fullur burðareyri með frímerkjum undir bréf, sem ritað er á, að það skuli vera ábyrgðar-bréf, skal það álitíð og með það farið sem með venjulegt bréf, þannig að ekkert tillit verður tekið til þess, sem á það er ritað um, að það sæ ábyrgðar-bréf. Öðrum sendingum, sem borga skal undir fyrir fram með frímerkjum, skal pósthjórnin, ef það ekki er gjört, þarómóti annaðhvort vísa aptur eða halda þeim aptur sem ólátandi á póst.
4. Ef sá, sem sendir, hefir ekki goldið fullan burðareyri optir taxtanum, er hann skilaði sendingunni til flutnings, sökum þess að hlutaðeigandi pósthjónn hefir sagt rangt til um

1872.

3. maí.

burðareyri, verður það sem á vantar eigi heimað hjá mót-tökumanni.

5. Með „einstökum” mönnum, sem senda eitthvað með pósti, og eru skyldir til að borga eftir á ógoldna póstpeninga fyrir sendingar, sem ekki eru leystar inn af þeim, sem við á að taka, skal telja hvern þann, sem, þá er hann lèt sendinguna fara af stað, ekki hefir komið fram fyrir hönd einhverra þeirra stjórnarvalda eða sveitarstjórna, sem nefnd eru að framan. Sá, sem sendir, er skyldur til að borga eftir á burðargjald, þegar sendingin er fengin honum aptur ósködduð að utanverðu, og til er vottorð frá pósthúsi þess staðar, þangað sem sendingin átti að fara, eða frá þeim manni, sem sendingin var til, um það, að hann hafi færzt undan, að taka við henni, eða pósthúsið vottar, að sendingunni verði ekki komið til skila á venjulegan hátt. Sá, sem sendi, getur ekki komizt hjá því, að borga eftir á með því, að rita á sendinguna aðra utanáskript, og póststjórnin er ekki skyld að gjöra tilraun til að fá borgunina með því að selja sendinguna, áður en hún heimtar borgun eftir á.

15. grein.

1. Póststjórnin gefur út fyrst um sinn til almennings nota frímerki:

- 1) með bláum lit á . . . 2 sk.
- 2) — rauðum — - . . . 4 —
- 3) — mórauðum — - . . . 8 —
- 4) — gulum — - . . . 16 —

Þegar keypt er fullt hundrað af frímerkjum í einu, fær kaupandi 4 % afslátt.

2. Frímerki skulu vera til sölu á póststofunni og á sérhverjum póstafgreiðslustað, bæði einstök og í hópakaupum. Á bréf-hirðingarstöðunum skulu geta fengizt að minnsta kosti tví-skildings- og ferskildingsfrímerki, annaðhvort einstök eða fleiri í senn; bréfhirðingarmenn eru þar að auki skyldir til, þegar þess er krafizt og borgað er fyrirfram, að út-vega með fyrsta pósti þau frímerki, sem þeir ekki hafa til

1872.

3. maí.

sjálfir, hjá póststofunni eða einhverjum póstafræiðslustað.

3. Það, sem galdið hefir verið fyrir frímerki, borgar póststjórnin eigi aptur gegn því, að frímerkjunum sè skilað aptur; en ef frímerkin hafa ekki verið notuð, og þau eru ósködduð og alveg hrein, má heimta, að höfð sè skipti á þeim og öðrum frímerkjum, sem hafa sama verð. Frímerki verða ekki tekin gild, ef þau eru óhrein, eða líta svo út að megn grunur verði um, að þau hafi verið áður höfð til þess að láta þau á póstsendingar.
4. Fyrir frímerki, sem um of eru línd á sendingu, greiðir póststjórnin ekkert endurgjald, en að svo miklu leyti, sem því verður við komið, skal ekki ónýta þau.
5. Frímerki skal setja á bréfsendingarnar, peningabréfin og tilvísunarbréfin framanvert, í efra hornið hægra megin; samt verða þau frímerki tekin gild, sem sett eru á annan stað framanvert á bréfin. Í stöku tilfellum má breyta útaf þessu (og þá sèr í lagi, ef rúm ekki er til á framhlið bréfsins), og taka einnig gild frímerki, sem eru látin á bakhlið bréfsins, að því leyti póstafræiðslumaðurinn, sem sendir það af stað, tekur eptir þeim. Póstþjónar skulu segja almenningi til, eins og með þarf, um notkun frímerkjanna og um það, hvernig þeim skuli koma fyrir, og skulu þeir, þegar sá, sem sendir, beiðist þess, láta frímerkin á þær sendingar, sem keypt eru til frímerki um leið og sendingunni er skilað til flutnings.
6. Til þess að borga undir póstsendingar, sem skilað er til flutnings á Íslandi, má ekki hafa dönsk eða útlend frímerki.
7. Auk hinna venjulegu frímerkja, sem getið er um að framan, gefur póststjórnin út þjónustu-frímerki, sem skulu viðhöfð við þær póstsendingar, sem goldin er uppbót fyrir úr landsjóðnum, samkvæmt tilsk. um póstmál, 12. gr., og gildir um þau það, sem fyrir er mælt að framan, en um notkun þeirra og hvernig þeim skuli varið, skulu gilda sérstakar reglur, eins og nú skal sagt:
- A. Stjórnarvöld þau, sem nefnd voru í 14. gr., skulu í þeim tilfellum, sem nú skal greina, fyrir hönd hins

1872.

3. maí.

opinbera greiða: burðareyri, sem þau aptur fá uppbót fyrir úr landssjóðnum, undir sendingar þær, sem fluttar verða með póstum, og út ganga frá hlutaðeigandi stjórnarvöldum um embættismál:

- 1) til konungs og konungsættingja;
- 2) til annara innlendra og danskra stjórnarvalda, svo og til útlendra stjórnarvalda;
- 3) til sveitastjórna (samanbr. að framan 14. gr. B.);
- 4) til annara, en þeirra, sem getið er um í 1—3. lið, þegar sendingin á sér stað til þess að leggja einhverjum stjórnarlegt erindi á herðar, heimta skýrslu eða leita álits, og ritað er á sendinguna framanverða (að því leyti, er snertir böggulsendingar, á tilvísunarbræfið) „stjórnarlegt erindi“ „fyrirskipuð skýrsla“ eða „heimtað álit“. Ef sendingar þær, sem nefndar eru í 4. lið, eru um önnur málefni, og einkanlega hafa inni að halda:

a. svar uppá bænarskrár og bónarbréf um embætti, veitingarbréf, þóknun, náðarveiting, eptirlaun, styrk, lán, fjärvistarleyfi, ferðaleyfi, leyfisbréf, undantekningar frá lögum og tilskipunum, frest á því að senda reikninga og gjaldheimtur, veiting á réttindum innborinna manna, lausn frá því að vera þegn konungs o. s. frv.

b. svar uppá fyrirspurnir, sem varða þann, er ber upp spurninguna,

c. sending launa, og þóknunargjalda handa embættismönnum og embættishjónum, svo og sending eptirlauna og styrktafjár,

d. sendingar til prestaskólans, hins lærða skóla, stíptisbókasafnsins og þess konar, ef þær eingöngu snerta hag hlutaðeigandi stofnunar, en eigi ríkisstjórn,

e. bréfaskriptir um prestatíund, er þær varða þann, sem við á að taka, eða þann, sem gjalda á,

f. bréfaskriptir um bændakirkjur og leigujarðir, ef

1872.

3. maí.

það varðar að eins eigendur, en eigi hag stjórnarinnar,

- g. bréfaskriptir um fèskiptismál og þegar sent er skiptafè og fè ómyndugra, ef ekki er um hag stjórnarinnar að ræða,
- h. áminningarbréf um að senda skattgjöld,
- i. sending málafærslulauna í opinberum málum og gjafsóknarmálum,
- k. þegar gjaldheimtumenn senda fè jafnaðarsjóðanna,
- l. þegar send eru aptur ríkisskuldabréf, sem einhver af sjálfsdáðum hefir sent, til þess um þau verði skipt, eða sem sett hafa verið að veði fyrir opinberum gjaldheimtum,

má eigi borga undir póstsendingarnar úr landssjóði (með þjónustu-frímerkjum), þegar þær ganga frá stjórnarvöldum til annara, en þeirra stjórnarvalda eða sveitastjórna, sem nefndar eru í 14. grein.

B. Sömuleiðis skulu tæð stjórnarvöld gegn uppbót úr landsjóðnum greiða burðareyri fyrir hönd hins opinbera undir sendingar þær, sem fluttar eru með póstum og koma til þeirra frá

- 1. öðrum, en þeim, sem nefndir eru í A 2 og 3, og sem að eins hafa inni að halda fyrirskipaða skýrslu eða heimtað álit (án tillits til þess, hvort skýrslan er fyrirskipuð eða álituð heimtað fyrir einstakt tilfelli eða yfirhöfuð), og ef þar að auki er á þær ritað „fyrirskipuð skýrsla“, „heimtað álit“ (að því leyti, er snertir peninga- og böggulsendingar „fyrirskipuð sending“), en þessi áskript skal vera rituð framan á sendinguna (að því, er snertir böggulsendingar, framan á tilvísunarbréfið), og skal sá, sem sendir, skrifa eiginhandar nafn sitt undir;

- 2. frá útlendum stjórnarvöldum.

Í öðrum tilfellum, en þar sem enginn efi er á, að það sè leyfilegt, samkvæmt því, sem fyrir er mælt að framan, mega

1872.

3. maí.

stjórnarvöld eigi fyrir hönd hins opinbera borga burðargjald undir þjónustu-sendingar, og ef brotið er gegn þessu, þá varðar það þeim hegningum, sem greint er um í tilsk. um póstmál, 14. gr.

Fyrir það, sem pósthjónar fá fyrir að láta í tæ það, sem um er getið í tilsk. um póstmál, 8. gr., geta stjórnarvöldin eigi heimtað neitt endurgjald.

16. grein.

Gefa skal út tvennskónar þjónustu-frímerki, sumsé:

1) með grænum lit á 4 sk.

2) — ljósum fjólulit - 8 -

Stjórnarvöld þau, sem nefnd eru í 14. gr., skulu geta fengið þau til kaups á póststofunni í Reykjavík og á öllum póstaðgreiðslustöðum; skal kaupendum gefin kvittun borgunarlaust. Kvittanir þessar hefir kaupandi sem fylgiskjöl við reikning sinn, og sendir þær á hverju missiri til landshöfðingja; skal hlutaðeigandi embættismaður láta þeim fylgja skýrslu, sem gefin er uppá æru og trú, og hann sjálfur hefir skrifað undir, um það, hve mörg þjónustu-frímerki voru til hjá honum eptir frá hinu fyrra reiknings-tímabili, hve mörg hann hafi keypt á því tímabili, er hann sendir kvittanir fyrir, hve mörg eru notað á þeim tíma, og hve mörg til við lok þessa tímabils.

Þegar hlutaðeigandi stjórnarvald heimtar álit og skýrslu, eða býst við einhverri annari sendingu, sem fyrirskipuð er, má það senda hlutaðeigendum þau þjónustu-frímerki, sem þarf til þeirra sendinga.

Þau þjónustu-frímerki, sem hlutaðeigandi embættismaður hefir keypt, skal varðveita svo, að menn útifrá geti ekki notað þau.

Hlutaðeigandi embættismaður hefir ábyrgð á því, að þær sendingar, sem frá honum ganga undir þjónustu-innsigli hans, eða með áskript þeirri, sem má við hafa í stað innsiglis, og þjónustu-frímerki eru höfð við, í raun rættið sé þess eðlis, að borga megi undir þær með frímerkjum samkvæmt þeim reglum, sem settar eru að framan.

Það er skylda sérhvers stjórnarvalds, þegar það tekur við sendingum, sem þjónustu-frímerki eru á, að hafa gætur á, hvort sendingarnar hafi verið þess eðlis, að borga mátti undir þær á

1872.
3. maí.

þennan hátt, og ef það sèst, að röng aðferð hafi verið við höfð, skal skýra yfirmanni þess, sem sendi, frá því, eða landshöfðingja, ef sendingin er frá honum komin.

Ef þær sendingar, sem getið er um í 15. gr. B., berast stjórnarvaldi, án þess að undir þær sè borgað með frímerkjum, getur það heimtað kvittun fyrir burðargjaldinu, sem rituð skal á eyðublað eða í bók, sem hlutaðeigandi stjórnarvald hefir útvegað og fyllt út. Kvittun þessi verður þá fylgiskjal við reikning stjórnarvaldsins, og skal með hana farið eins og sagt var fyrir um kvittanir þær, sem getið var að framan.

Þegar hlutaðeigandi stjórnarvald krefst þess, eða ef nokkur efi verður um það, hvort reikningur frá einhverju stjórnarvaldi um burðargjald sè réttur, skal hlutaðeigandi póstaðgreiðslumaður eða póststofan halda skiptabók, sem hlutaðeigandi stjórnarvald útvegar, um allar sendingar, sem ganga frá þessu stjórnarvaldi, eða berast því frá lægri embættismönnum, embættisþjónum eða einstökum mönnum, og þjónustu-frímerki hafa verið höfð við, svo og um borgun þá, er stjórnarvald þetta greiðir fyrir keypt þjónustu-frímerki.

17. grein.

Venjulegar bréfsendingar, sem eigi eru ábyrgðar-brèf, má, ef þeim ekki er ábóta vant í neinu, sem fyrir er skipað um borgun undir þau með frímerkjum, utanáskript og annað ásigkomulag þeirra, annaðhvort láta í brèfkassa, sem til þessa eru festir upp á einstök pósthús, eða á skip þau, er til flutninga eru höfð frá höfn á Íslandi, eða skila þeim reglulega á pósthúsunum, eða leggja þau í töskur þær, sem póstarnir hafa meðferðis á ferðum sínum.

Brèfkassa þá, sem festir eru upp á pósthúsin, skal tæma ^{1/2} stundu áður, en pósturinn fer þaðan; brèf, sem látin eru í töskur pósta, skal taka upp og hirða um þau á næsta pósthúsi, jafnskjótt og pósturinn er kominn þangað.

Þegar hlutir eru láttnir á pósthúsin, sem bannað er að flytja (tilsk. um póstmál, 4. gr.), eða sem eigi verða sendir sökum þunga eða stærðar (samanbr. 13. gr. að framan), skulu pósthúsin beinlínis neita að taka við þeim.

Þegar sjá má, þá er sendingu er skilað til flutnings, að eigi er farið eptir því, sem fyrir er mælt um borgun með frímerkjum,

1872.

3. maí.

umbúðir, merki, utanáskript, umslag, innsigli, tilsögn um upphæð, tilvísunarbréf o. s. frv., skal pósthjónninn benda mönnum á gallann, og verður þá eigi tekið við sendingunni eða hún flutt, fyrr en sá, sem sendir, hefir ráðið bót á því, sem að er. Samt má á pósthúsinu taka til flutnings venjulega böggulsendingu (ekki peningasendingu), þó ekki sé vel gengið frá umbúðunum, í því standi, sem hún er, ef eigi þarf að óttast, að aðrar sendingar geti orðið fyrir skemmdum af þessu, eða nein veruleg vandkvæði hljótist af því fyrir afgreiðslu póstsins, og sá, sem sendir, eða sendibódi hans lýsir því yfir með því að rita á tilvísunarbréfið, og setja nafn sitt undir, að böggullinn verði fluttur uppá ábyrgð þess, er sendir. Ef megn grunur verður um, að peningar sé í venjulegri bréfsending, sem ekki er ábyrgðar-bréf, þegar henni er skilað til flutnings, skal pósthjónninn — án þess þó fastlega að neita því, að flytja sendinguna sem venjulegt bréf — að svo miklu leyti sem unnt er, benda þeim, sem skilar því, á, að það sé ólöglegt, að láta peninga í bréf, án þess að segja til þeirra.

Sú pósthöfudstofa eða sá póstaafgreiðslustaður, sem fyrst tekur við sendingum, sem eru fengnar í hendur bréfhirðingarmanni eða pósti, getur komið fram með mótbárum gegn þeim sökum þess, hvernig þeim er varið og hve illa er um þær búið af hálfu þess, sem sendir, og rekið þær alveg aptur, þótt bréfhirðingarmaðurinn eða pósturinn hafi veitt þeim móttöku án þess að finna neitt að þeim.

Kvittun sú fyrir því, að skilað er til flutnings ábyrgðar-bréfum, peningabréfum og böggulsendingum, sem skal gefin þeim, sem sendir, borgunarlaust, ef hann krefst þess (tilsk. um póstmál, 8. gr.), skal hafa inni að halda nafn þess, sem vísað er til á sendingunni, staðinn, þangað sem hún á að fara, tegund hennar, hina tilgreindu upphæð og vikt (að því leyti, er snertir böggulsendingar), og svo það, hvort það sé talið, sem er í peningasendingu; ennfremur skal sagt til um verð þeirra frímerkja, sem sá, er sendir, hefir látið á, og um það, hve mikið sé borgað í peningum; kvittunin skal vera dagsett, og skrifað undir hana; auk þess má sá, er sendir, heimta, að sín sé getið sem þess, er sendi. Að svo miklu leyti, sem kvittunin ekki verður rituð í bók eða á eyðublað, sem sá, er

1872.

3. maí.

sendir, sjálfur leggur til, og sem skal lagað og fyllt út á þann hátt, sem fyrir er skipað um pósthúsin, skal hafa til þessa prentuð eyðublöð.

Þegar búið er að skila sendingu, má því að eins heimta kvittun, að sagt hafi verið til nafns þess, sem sendi, þá er sendingunni var skilað, og hann getur tilgreint nokkurn veginn vissan dag, þá er sendingunni hafi verið skilað, og ef svo stendur á, að hentugur tími sè fyrir pósthúsið til að láta af hendi slíka kvittun.

Sá, sem sendir, getur heimtað, að sèr verði gefin fleiri exemplör af kvittuninni, en þá verður hann að borga 2 sk. fyrir hvert fram yfir það, sem hann fær kauplaust.

Heimti sá, sem sendir, eigi sèrstaklega kvittun fyrir því, að hann hafi skilað til flutnings ábyrgðar-brëfum eða sendingum, er upphæð er tilgreind á, skal rita þær, þegar hann krefst þess, í bók, sem til þess er ætluð, á meðan hann er viðstaddur, að svo miklu leyti því verður við komið. Efsagt er til nafns þess, sem sendir, er slíkum sendingum er skilað til flutnings, skal það rituð í bókina.

Að telja það, sem í sendingu er, þegar henni er skilað, skal að eins vera skylda á pófstofunni og póstaðgreiðslustöðunum (en aptur á móti ekki á brèfhirðingarstöðunum), og þá einungis í þeim tilfellum, sem nú skal greina:

- a. þegar sendingin er peningabrèf eða böggulsending.
- b. þegar sendingin hefir inni að halda gjaldgenga peninga (samt ekki framyfir 500 rd. í einni sendingu), peninga ígildi, skulda-brèf eða þess konar fëmæta pappíra, sem hverjum þeim eru nýtir, er í höndum hefir,
- c. þegar pósthúsið, ef í sendingunni eru útlendir peningar eða peninga ígildi, getur dæmt um, hvort tala þeirra sè samkvæm þeirri upphæð, sem tilgreind er,
- d. þegar hin fulla upphæð alls þess, sem í sendingunni er, er tilgreind á brëfinu eða tilvísunarbrëfinu.

Ef telja skal innihald sendingar á pósthúsi, má sá, sem afhendir hana til flutnings, heimta, að það sè gjört í viðurvist hans.

18. grein.

1872.

3. maí.

Ámeðan sending, sem skilað er til flutnings, er í vörzlum póststjórnarinnar, má sá, sem sendir, fá hana aptur eða koma því til leiðar, að hún verði send öðrum, en tiltekið var í upphafi, ef þessu verður við komið án þess að það verði afgreiðslu póstsins til fyrirstöðu, og sá, sem sendir, geti helgað sér sendinguna. Pósthúsið getur þar að auki heimtað tilhlýðilega kvittun fyrir því, að sendingunni sé skilað aptur, nema því að eins, að þess eigi þurfi við fyrir þá sök, að kvittun þeirri, sem póststjórnin hefir áður gefið, verði skilað aptur.

Ef sendingunni er skilað aptur, áður en hún er komin af stað frá pósthúsi því, þar sem hún var afhent, skal að eins endurgoldið það, sem borgað var fyrir frímerki, þegar þess er krafizt, að sendingunni sé skilað aptur, og því að eins, að ekki sé búið að setja frímerki á sendinguna fyrir sama verð. Frímerki, sem búið er að líma á, en eigi þegar eru ónýtt, skal ekki ónýta, þegar það er heimtað, að sendingunni sé skilað aptur.

Þegar það annars kemur fyrir, að sendingu sé skilað aptur, skal sá, sem sendir, greiða fullt burðargjald eptir taxtanum, o. s. frv.

19. grein.

Sérhver sending skal flutt með fyrsta pósti frá þeim stað, þar sem henni er skilað til flutnings, nema því að eins að sá, sem sendir, hafi ritað á sendinguna, að hann beinlínis heimti, að hún sé flutt á annan hátt; þó skal hér gæta þess, sem nákvæmar er fyrir mælt að framan í 13. gr. 3. a.

Þar sem nefndur er fyrsti póstur, þá er það svo að skilja, að ekki sé að eins átt við hinn venjulega póst, sem fer yfir land, heldur einnig þann póst, sem póststjórnin lætur flytja með skipum, samkvæmt tilsk. um póstmál 6. gr.

Póstsendingar skal flytja þá leið, sem póststjórnin leggur pósthúsunum fyrir, nema því að eins að sá, sem sendir, riti á sendinguna, að hún skuli fara aðra leið, og skal þá þessu fylgt, svo sem unnt er. Um það, hverja leið sendingarnar eru látnar fara, skulu pósthúsin fara beint eptir utanáskriptinni, ef hún segir nægilega skýrt frá (enda þótt sá, sem sendir, t. a. m. hafi bein-

1872.

3. maí.

línis getið rangt til um pósthús), nema því að eins að móttökumaðurinn sérstaklega hafi mælt til þess við hlutaðeiganda pósthús, að sendingin verði flutt aðra leið. Ef utanaskriptin segir ekki nægilega skýrt frá, skal pósthúsið fara eftir þeim leiðarvísi, sem gefinn er af póststjórninni.

Verði tekið eftir því við flutninginn eða afgreiðsluna, að innsigli eða umbúðir á bréfsendingu eða peningasendingu hafi losnað, eða orðið fyrir svo miklum skemmdum, að innihaldið verði tekið út, skal hlutaðeigandi pósthjónn, ef innsigli er brotnað, loka bréfinu með póstinnsigli, sem þó verður að koma fyrir þannig, að enn megi sjá skemmdirnar, og í hinu tilfelli skal hann láta aðrar umbúðir utanum sendinguna eða lúka fyrir hana á ný, þó þannig, að gömlu umbúðirnar sé látnar vera á, og skal hann, ef unnt er, hafa kallað mann til vitnis um þetta á undan. Í báðum tilfellum skal gjöra athugasemd um það, sem gjörzt hefir, og rita hana á sendinguna.

20. grein.

Sendingar þær, sem póststjórnin hefir tekið við til ráðstöfunar, skal hún láta flytja til þess pósthúss (póststofunnar í Reykjavík, póstaafgreiðslustaðar eða bréfhirðingarstaðar), sem vísað er til, og skal skila þeim þar þeim manni, sem við á að taka, eða þeim, sem á tilhlýðilegan hátt sannar, að hann hafi umboð hins til að veita sendingunni móttöku. Þegar dæma skal um, hvort heimildin sé gild, skulu pósthjónar fara eftir hinum almennu reglum, sem um það gilda, og ef þeir eru í nokkrum efa, mega þeir heimta skriflegt umboð. Ef vísað er á sendingunni til fleiri, má skila henni hverjum þeirra sem vera skal.

Sè það efasamt til hvers sendingin á að fara, af því að fleiri eru með sama nafni, á hlutaðeigandi pósthús að láta einhvern af þeim, sem haldið er að vísað sé til, opna sendinguna í viðurvist pósthjóns, til þess að reyna til af dagsetningu eða undirskript að fá vissu fyrir því, hver sé réttur móttökumaður.

Póststjórnin er ekki skyld að skila ábyrgðar-bréfum, peninga-bréfum og böggulsendingum, fyr en hún hefir fengið tilhlýðilega kvittun hins rétta móttökumanns. Kvittun þessa má heimta annað-

1872.

3. maí.

hvort með því móti, að móttökumaður riti nafn sitt með bleki í bækur póststjórnarinnar á þeim stað, sem til þess er ætlaður, eða þannig, að móttökumaður sjálfur gefi reglulega kvittun. Ef ekki er skrifað undir í auglýsingu þess pósthjóns, er lèt sendinguna af hendi, má heimta, að tveir vitundarvottar staðfesti undirskriptina.

Ef móttökumaður krefst þess, er sá pósthjónn, sem afhendir sendingu, skyldur til að vera til staðar þangað til að hið ytra ásigkomulag sendingarinnar getur orðið rannsakað í auglýsingu hans, og peningar taldir, að því leyti, er snertir peningasendingu og peningarnir hafa verið taldir, er henni var skilað til flutnings.

Pósthjónar eru ekki skyldir að afhenda póstsendingar, sem greiða á fyrir eptirá burðargjald eða borgun fyrir umbúðir og fl., fyr en búið er að borga þessi gjöld, sem skulu vera rituð með greinilegum tölustöfum framan á sendinguna, og burðareyrir tiltekinn í dönskum skildingum. Póststjórnin er ekki skyld að gefa sérstaklega kvittun fyrir borgun, sem greidd er af móttökumanni, nema í þeim tilfellum, sem getið er í 16. grein hér að framan. Umkvörtunum yfir því, að of mikið hafi verið heimtað, skal fylgja umslagið eða sú hlið af bréfinu, er tilvísunin er rituð á.

Sá, sem skorast undan að taka við sendingu, sem til hans á að fara, skal lýsa því yfir, þá er sendingin er afhend honum, og skal hann jafnframt skila henni aptur óopnaðri og óskemmdri. Á sama hátt má sá, sem fyrir hönd annars hefir tekið við sendingu, skila henni aptur, án þess það þurfi að gjöra um leið og hún er afhend.

Póstsendingum, sem ranglega eru afhentar, má viðtakandi skila aptur á hvert pósthús, sem vera skal.

Póststjórnin borgar aptur það gjald, sem viðtakandi hefir greitt fyrir sendingar, sem hún tekur við aptur.

Pósthúsin eru skyld til, eptir beiðni þess, er sendir, eða þess, sem við á að taka, að senda póstsending, sem vísað er þangað, á annan stað með fyrsta pósti, sem fer eptir að beiðnin er komin til þeirra. Í öðrum tilfellum, er pósthúsin vita með vissu, að sá, sem taka á við sendingu, er farinn burtu, og hvar hann er, eru þau sömu-leiðis skyld til, eptir því, sem þau álíta henta, að senda til hans þær sendingar, sem til hans eru komnar, ef þeim eigi verður

1872.

3. maí.

skilað neinum þar á staðnum, sem hefir heimild til þess að taka við þeim. Ef breyta þarf utanáskript eða merkja sendingu, þegar hún fer lengra, skal gjöra það borgunarlaust.

21. grein.

Svo má álíta, að póstsendingu verði ekki komið til skila :

- a. þegar sá, sem vísað er til, skorast undan að taka við henni,
- b. þegar póststjórnin hefir ekki getað spurt þann upp, sem vísað er til, og
- c. þegar sendingar hafa legið 6 mánuði, án þess að verða sóttar.

Jafnskjótt og það er álitid, að póstsendingu verði ekki til skila komið, skal hún send aptur á það pósthús, þar sem henni var skilað til flutnings, og skal þess jafnframt getið, fyrir hverja sök henni hafi ekki verið komið til skila.

Það er skylda pósthússins á þeim stað, þar sem sendingu er skilað til flutnings, að sjá um, að bæði þær sendingar, sem getið var um, og aðrar sendingar, sem einhverra orsaka vegna ekki hefir orðið komið til skila þar á staðnum, eða ekki hafa orðið sendar þaðan, verði fengnar aptur þeim, er sendu, svo fljótt, sem unnt er, ef komizt verður að því, hverir sent hafa, án þess að opna sendingarnar. Þegar þeim er skilað aptur, skal fara eftir hinum almennu reglum um afhending póstsendinga, þannig að þann, sem sendi, skal í þessu tilfelli álíta sem móttökumann (samanbr. 14. gr., 5).

Verði sendingum þeim, sem ekki verður komið til skila, ekki heldur komið til þess, sem sendi, skal senda þær póstmeistara áleiðis til landshöfðingja, sem lætur tvo áreiðanlega menn, sem hann sêrstaklega kveður til þess, opna þær og rannsaka; skulu menn þessir hafa unnið eið að því, að þeir ekki viljandi skuli lesa annað af hinu skrifaða innihaldi sendingarinnar, en dagsetning og undirskript. Sendingar þær, sem ekki þegar er búid að bjóða þeim, sem sendu, eða sem fyrst komizt verður að með því að opna þær, eins og sagt er, hverir sent hafi, skal senda undir innsigli landshöfðingja til þess, sem sendi, og skrifað utan á til hans, svo þeim verði komið til hans, ef unnt er, eftir hinum almennu reglum, sem getið er að framan.

1872.

3. maí.

Sendingar þær, sem eftir þeim reglum, sem getið er að framan, ekki hefir orðið komið til þess, sem vísað er til, eða þess, sem sendi þær, skal geyma undir innsigli landshöfðingja á pósthöfnunni í Reykjavík, og skulu þær liggja þar, svo þær verði sóttar samkvæmt hinum almennu reglum um afhending pósthöfnunga.

Þeim sendingum, sem loksins verða eftir og eigi verður komið til skila, og sem ekki verða seldar pósthöfðunni í hag samkvæmt 15. gr. í tilsk. um póstmál, skal eyða, þegar þær hafa legið þar að minnsta kosti í 6 mánuði; skal þetta gjört einu sinni á ári hverju með umsjón þeirra manna, sem til þessa eru settir og nefndir eru að framan.

Pósthöfnar skulu sjá um, að óviðkomandi menn fái ekki vitneskju um, frá hverjum eða til hverra pósthöfnunga komi eða fari af stað, nema það eingöngu sé til þess að greiða fyrir flutningi þeirra, og skulu þeir því varðveita pósthöfnunga þannig, að enginn óviðkomandi komist að þeim.

22. grein.

Þegar leysa skal úr því spursmáli, hvort pósthöfnunni sé skyld til að greiða skaðabætur, og um stærð þeirra, skal einkum til greina tekið, að það sé nægilega sannað:

- a. að nokkur, sem til þess hefir heimild, hafi tekið til flutnings fyrir hönd pósthöfnarinnar sendingu, sem glatazt hefir og sem ekki hefir verið rituð í bækur pósthöfnarinnar;
- b. þegar vart verður við, að nokkuð vantar í peningasendingu sem pósthöfnunni hefir talið, er sendingunni var skilað til flutnings,

að sannað verði, hvað vanti, í viðurvist þess pósthöfnings, sem afhenti sendinguna;

- c. þegar vart verður við, að nokkuð vanti í peningasendingu, sem pósthöfnunni eigi hefir talið í, er sendingunni var skilað til flutnings,

að hið ytra ásigkomulag sendingarinnar sé rannsakað í auglýsingu þess pósthöfnings, sem afhenti hana, og að það með því verði sannað, hvort umslagið, hinar ytri umbúðir eða innsiglin hafi verið skemmd, og með hverju móti, og

að búið hafi verið að öllu leyti um innihaldið og

slegið utan um það samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 13. gr., 2 og 3;

- d. þegar vart verður við, að eitthvað vanti í öðrum böggulsendingum, að þær hafa orðið fyrir skemmdum eða um þær hafi breytzt,

að sendingin, þá er henni var skilað, hafi verið rannsökuð í auglýsingu þess pósthjóns, er skilaði henni, og að með því hafi verið sannað, að hve miklu leyti umbúðirnar, það sem bundið var um eða innsiglin hafi verið sködduð, eða viktin rýrnuð, og

að um sendinguna hafi verið búið, innsigli sett, bundið um hana o. s. frv., alveg samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 13. gr. 3., að svo miklu leyti, sem pósthjórinn ekki hefir getað tekið eftir því, þá er sendingunni var skilað til flutnings;

- e. þegar skemmdir á innihaldi almennra böggulsendinga hafa hlotist af töf,

að þessi töf hafi verið pósthjórninni að kenna, og

að innihaldið, er sendingunni var skilað, hafi verið þess eðlis og svo á sig komið, að hún hefði komist óskemmd þangað sem hún átti að fara, ef töfin hefði ekki átt sér stað.

- f. þegar heimtaðar eru skaðabætur fyrir böggulsendingar, sem ekki eru peningar í, getur pósthjórinn heimtað, að hlutaðeigandi skuli færa sönnur á það, sem hann hefir sagt um stærð skaðans, ef svo ber undir með því, að einn eða tveir óvilhallir menn, sem vit hafa á því, meti skaðann.

Sá, sem sendir, eða sá, sem vísar er til á sendingu, skal bera upp bótakröfu sína annaðhvort skriflega fyrir landshöfðingja, eða munnlega eða skriflega fyrir pósthúsinu á þeim stað, er sendingin fer frá, eða á þeim stað, sem hún á að fara til. Frestinn til þess að koma fram með kröfu til skaðabóta á þaðan hátt, ef henni á að verða gaumur gefinn, skal telja frá þeim degi, er sendingin var látin á póstin. Þegar sendingu vantar, skal pósthúsið á þeim stað, er hún átti að fara til, jafnskjótt og sæð verður, hver við átti að taka, við fyrsta tækifæri skýra honum

1872.

3. maí.

frá því, og, ef komið er tilvísunarbréf, fá honum það í hendur.

Þegar búið er að skýra skaðabótamálið þannig, að pósthjórinn geti ákveðið upphæð bóttanna, skal hún svo fljótt sem unnt er goldin á því pósthúsi, sem næst er heimili hlutaðeiganda, eða sem hann sèrstaklega hefir tekið til. Við sama tækifæri skal borga honum aptur þau frímerki eða þann burðareyri, sem greiddur er, ef sjálf sendingin er týnd. Pósthjórinn greiðir ekki, hvernig sem á stendur, vöxtu af því fè, sem henni þannig ber að borga.

Sá, sem pósthjórinn býður skaðabætur að nokkru leyti fyrir venjulega böggulsendingu, sem verð beinlínis er tilgreint á, má í stað þess að taka við tilboði þessu, heimta, að verðið, sem tilgreint var, verði endurgoldið honum allt, gegn því að afsala pósthjórinninu sendinguna til fullra umráða.

Ef pósthjórinn hefir goldið skaðabætur, sökum þess að sending eða nokkur hluti hennar hefir glatazt, en það finnst aptur, sem goldið var fyrir, skal pósthjórinn bjóða hlutaðeiganda hlutinn, gegn því að hann borgi aptur skaðabæturnar og það endurgjald, sem honum kann að vera greidd fyrir burðareyri.

23. grein.

Það er skylda pósthjórannarinnar, að annast um blöð og tímarit, sem pöntuð eru á pósthúsum, eptir þeim reglum, sem nú skal greina:

Umhirðing þessi skal vera í því fólgin:

1. að taka við beiðni frá þeim, er vilja gjörast fastir kaupendur, og jafnframt að taka við borgun, gjöra reikningsskil, og panta ritin hjá þeim, sem gefa þau út;
2. að taka við exemplörunum, eptir því sem þau koma út og eru fengin pósthjórinninu, búa um þau, flytja þau og skila þeim.

Til flutnings á þeim skal nota hverja þá ferð, sem pósthjórinn sendir bréf með.

Umhirðingin nær til allra blaða og tímarita, sem út koma á Íslandi, ef hvert einstakt númer eða hepti ekki vegur meir en 25 kvint.

1872.

3. maí.

Æski útgefandi, kostnaðarmaður eða sölumaður, að blað eða tímarit verði tekið til umhirðingar á þennan hátt, skal fyrir fram skýra póststjórninni skriflega frá:

- a. nafni blaðsins eða tímaritsins;
- b. fyrir hvað langan tíma áskriptin skuli vera skuldbindandi;
- c. frá hvaða tíma telja skuli áskriptina;
- d. hvað opt blaðið eða tímaritið eigi að koma út á hverju því tímabili, sem áskriptin er miðuð við;
- e. verðinu fyrir áskrifendur þar sem ritið er gefið út, og sem ekki panta það hjá póststjórninni;
- f. hvort útgefandi eða áskrifendur skuli greiða burðareyri undir þau exemplör, sem pöntuð eru hjá póststjórninni;
- g. á hvaða pósthúsi exemplörunum verði skilað til flutnings;
- h. hvern póststjórnin skuli álíta umboðsmann blaðsins eða tímaritsins, ef það ekki er sá, sem hefir undirskrifað skýrsluna.

Póststjórninni skal skriflega skýrt frá sérhverri breytingu, sem verður á þessum greinum, svo fljótt, sem unnt er, og skal það, hvernig sem á stendur, gjört svo snemma, að hún geti farið eptir þessari breytingu á því næsta tímabili, sem áskript er miðuð við, við framkvæmd starfa þeirra, sem hún hefir á hendi í þessu skyni.

Póststjórnin skal síðan semja skrá yfir öll blöð og tímarit, sem hún hefir tekið að sér umhirðing með, og sjá um, að eitt exemplar af skrá þessari, sem ávallt skal halda við, svo ekkert vanti í hana, liggi á öllum pósthúsum almenningi til nota. Þar að auki skulu pósthúsin, þegar þess verður krafizt, munnlega láta til allar skýrslur um þetta efni.

Burðareyrið undir blöð og tímarit er, samkvæmt tilsk. um póstmál 9. gr., $\frac{1}{4}$ sk. fyrir hvert númer; þó skal að minnsta kosti greiða 4 sk. fyrir sending á þeim númerum, sem koma út á einum ársfjórðungi. Burðargjald skal telja fyrir hvert númer og hvert tímabil útaf fyrir sig, sem áskriptin er miðuð við, og þannig, að bæta skal við brot úr skildingum, svo það verði heilar tölur, og að eigi verður veittur neinn afsláttur á burðargjaldinu, þegar svo stendur á að fleiri númer af sama blaði verða flutt í einu.

1872.

3. maí.

Aukanúmer skal ekki telja með, nema því að eins að tala þeirra á einu tímabili, sem áskript er miðuð við, fari fram yfir $\frac{1}{8}$ part af því, sem ætlað er til að komi út á tímabilinu; þá hefir pósthjórinn heimild til að heimta, að útgefendur eða aðrir, sem senda ritið, borgi eptirá $\frac{1}{4}$ sk. fyrir hvert auknúmer, sem flutt er á þennan hátt. Ef pósthjórinn hefir látið þanta hjá sér blað eða tímarit, sem alls ekki er komið út á því tímabili, sem við er átt, þótt sagt hafi verið til þess, má pósthjórinn heimta af þeim, sem fram er kominn sem útgefandi eða hefir boðið mönnum til að skrifa sig fyrir ritinu, $\frac{1}{3}$ part af þeirri borgun, sem henni bar fyrir að taka ámóti áskrifendum og fl. á því tímabili. Ef blað eða tímarit hættir að koma út einhvern tíma á því tímabili, sem áskriptin var miðuð við, hefir pósthjórinn heimild til að reikna sér burðargjald o. fl. í réttu hlutfalli fyrir hvern mánuð, sem ritið er komið út á. Ef áskrifendur eiga að borga burðargjaldið, skulu þeir greiða það ásamt með borguninni fyrir ritið sjálft, en eigi útgefandinn að greiða það, skal draga það frá, er reikningur er gjörður við hann um það, sem heimtað er saman hjá áskrifendum fyrir ritið.

Reikning þann, sem gjöra skal við hlutaðeiganda um það, sem pósthjórinn hefir heimtað saman fyrir ritið, skal gjöra fyrir hvert það tímabil, er áskriptin er miðuð við, á hinum síðustu 14 dögum tímabilsins á því pósthúsi, þar sem exemplörunum er skilað til flutnings. Sá, sem í hlut á, verður á þeim tíma að senda hlutaðeiganda pósthúsi reikning, sem stílaður er til pósthússins og skal þar tilgreind tala exemplaranna (annaðhvort fyrir hvern stað, þangað sem þau áttu að fara, eða í einu lagi), hvað pósthjórinn eigi að greiða fyrir hvert exemplar, að kostnaðinum frá dregnum, og það, sem kann að vera borgað fyrir fram; því næst skal ávísa upphæð reikningsins í síðasta lagi innan þriggja daga, frá því reikningurinn kom pósthúsinu í hendur. Vili menn fá borgun fyrir fram einhvern tíma á því tímabili, sem áskriptin er miðuð við, verður að senda skriflega beiðni um það til pósthússins.

Hætti blað eða tímarit að koma út, má samkvæmt þeim reglum, sem getið er, senda reikninginn yfir borgun þá, sem pósthjórinn hefir heimt hjá áskrifendum, þegar hið síðasta númer er komið út. Í reikningnum skal þess beinlínis getið, hvort nokk-

1872.

3. maí.

uð og þá hve mikið eigi að borga áskrifendum aptur af því, sem þeir hafa borgað fyrir allt tímabilið, er áskriptin var miðuð við. Slíka reikninga skal fyrst borga eftir nánari skipun póststjórnarinnar.

Sá, sem vill panta hjá póststjórninni blöð þau eða tímarit, sem standa á blaðaskránni (samanbr. að framan), skal um það leita til þess pósthúss, þar sem hann æskir, að blaðið eða tímaritið verði afhent. Panta má einnig rit fyrir eitt eða fleiri umliðin tímabil, sem áskript verður miðuð við; svo skal álitð, að blaðið eða ritið sé þá fyrst pantað, er full borgun er goldin á því pósthúsi, þar sem það er pantað.

Póststjórnin er ekki skyld til, að minna áskrifendur á, að borga eða endurnýja áskriptina o. s. frv., eða láta heimta saman borgunina; samt er það ekki bannað pósthjónunum, að minna áskrifendur á, að borga. Fyrir borgun fyrir blöð skal gefa kvittun kauplaust, þegar þess er krafist.

Sá verður skoðaður sem áskrifandi, sem hefir látið bóka sig sem áskrifanda, er hann greiddi borgunina, án tillits til þess, hvort hann í raun og veru hefir gjört það fyrir sjálfan sig eða fyrir hönd annars. Þegar blað er pantað, eða seinna, má heimta, að annar en áskrifandi sé færður til sem móttökumaður.

Aðalbeiðnina um að blöð þau og tíðindi, er menn hafa skrifað sig fyrir á hinum ýmsu pósthúsum, verði útveguð, skal senda frá þeim með síðasta pósti, sem fer af stað þaðan fyrir byrjun þess tímabils, sem áskriptin er miðuð við. Þegar seinna verður beðið um að útvega rit eða blöð handa áskrifendum, skal það gjört með fyrsta pósti, sem fer af stað, eftir að menn hafa skrifað sig fyrir ritinu. Það pósthús, sem á að panta þau exemplör, sem menn hafa skrifað sig fyrir hjá útgefandanum, skal gjöra það skriflega innan tveggja daga frá því, að það hefir fengið beiðni um, að þau verði útveguð.

Þau exemplör, sem pöntuð eru hjá útgefandanum, og menn hafa skrifað sig fyrir, má láta á póstinn, hvenær sem vera skal, þegar pósthúsið er opið til þess að taka við sendingum eða afhenda þær; þó verður exemplörunum, þegar útgefandinn ekki sjálfur sér um umbúðir þeirra, að þau verði talin í sundur og skrifað utaná þau, eða þegar hann heimtar kvittun fyrir því, að

hann hafi látið þau á póstinn, að vera skilað til flutnings í seinasta lagi einni stundu fyrir þann tíma, sem tiltekinn er í 6. gr. sem hinn ýrasti er öðrum sendingum skuli vera skilað, eigi þau skilmálalaust að verða send með fyrsta pósti.

Öll exemplör af blöðum og tímaritum, sem póststjórnin á að taka að sér til flutnings sem slík, skulu, er þau eru látin á póstinn, vera brotin saman í form, sem hagsfellt er til flutningsins. Aukablöð skulu lögð í aðalnúmerin, og númer, sem fyr eru komin út og fylgja með, er ný exemplör eru send í fyrsta skipti, skulu vera brotin saman við þau.

Póststjórnin skal láta telja blaðaböggla í sundur, búa um þá og skrifa utan á þá; þó má leyfa útgefanda eða þeim, er sendir, að láta gjöra það sjálfur, eptir samningi við pósthúsið.

Í þeirri kvittun, sem útgefandi eða annar, sem sendir, getur krafizt, þá er blöðum eða tímaritum er skilað til flutnings, skal tilgreint nafnið, númer og ár, dagur og stund, er sendingunni er skilað, svo og tala exemplaranna, eða böggla og pósthúsanna, þangað sem ritið á að fara. Sè látið á póstinn smátt og smátt, skal gefa kvittun fyrir öllum exemplörunum í einu lagi.

Um það, hverja leið skuli senda blaðaböggla, um afgreiðslu þeirra, og afhending hinna einstöku exemplara til þeirra áskrifenda, sem í hlut eiga, skal farið eptir sömu reglum og um aðrar póstsendingar.

Sè póststjórnin yfir höfuð eigi fær um, að láta áskrifanda fá nokkurt númer af blaði eða tímariti, sem hann hefir pantað, borgar póststjórnin honum aptur allt það, sem hann hefir gildið fyrir það tímabil, sem áskriptin var miðuð við. Hætti dagblaðið eða tímaritið að koma út einhvern tíma á því tímabili, skal póststjórnin að því skapi greiða áskrifandanum aptur borgunina. Að öðru leyti greiðir póststjórnin engar bætur, hvorki þegar svo ber við að það er póststjórninni að kenna, að númer vantar og verður eigi útvegað, nè heldur þegar töf verður á með að panta blöðin, afhenda þau eða flytja, og póststjórninni verður gefin sök á því. Það er vitaskuld, að póststjórnin eigi tekur uppá sig neina ábyrgð áskrifendum eða öðrum móttökumönnum til handa fyrir það, sem útgefendum eða öðrum, sem senda ritið, hefir yfirsèzt.

1872.

3. maí.

1872.

3. maí.

Þegar ekki liggur beint fyrir nein yfirsjón af hálfu póststjórnarinnar, skal hún ekki vera skyld til í þeim tilfellum, sem nú segir, að gjöra neina ráðstöfun að fyrra bragði til að útvega það, sem vantar:

- a. ef eitthvað er áfátt við þau númer, sem komin eru út áður af þeim exemplörum, sem pöntuð eru hjá póststjórninni, og hún hefir orðið að biðja um eptirá;
- b. ef eitthvað er áfátt við aukablöð, eða þau vanta alveg;
- c. ef viðtakendur eigi segja til annara galla, sem póststjórnin sjálf ekki hefir tekið eptir, í síðasta lagi, er þeir taka við næsta númeri hjá póststjórninni.

Í öllum þessum tilfellum getur póststjórnin reyndar tekizt á hendur að leita til þess pósthúss, er sendingin er komin frá, og er það skylt til að reyna til að útvega það, sem vantar, en viðtakandi verður sjálfur að greiða kostnaðinn við það og borga burðareyri undir beiðnina og undir sendinguna. Ef eitthvað vantar á í öðrum tilfellum, skulu pósthúsin svo fjótt sem unnt er, og að svo miklu leyti, sem það yfirhöfuð verður útvegað hjá útgefandanum eða þeim, sem sendir, leitast við að ráða bót á því án kostnaðar fyrir áskrifanda eða móttökumann.

Verði pósthús, þar sem tekið er við sendingu, vart við einhvern galla, þegar blaðaböggull er opnaður, sem útgefandinn hefir búið um og skrifað utan á, o. s. frv., getur hann ekki heimitað borgun fyrir að láta til númer í stað þess, sem vantar.

Sá, sem gefur út blöð og tímarit eða sendir þau, hefir að því, er snertir fyrirgreiðslu á þeim, að eins viðskipti við þau pósthús, þar sem exemplörin eru látin á póstinn.

Við fyrirgreiðslu þá, sem hær er rædt um, skulu pósthjónar vera að öllu leyti óhlutdrægir, og mega þeir eigi gjöra neitt til þess að einstök blöð eða tímarit breiðist fremur eða síður út en önnur; ekki mega þeir heldur í tilefni af þessari fyrirgreiðslu taka við nokkurri gjöf eða þóknun hjá útgefendum eða öðrum, sem senda ritið eða blöðin.

Það skal bannað pósthjónum, þegar það ekki er gjört í embættis skyni, að opna á leiðinni blaðaböggla, sem eiga að fara á annan stað, eða á pósthúsinu, sem blöðin eða ritin eru látin inn á

eða flutt til, að gefa óviðkomandi mönnum færi á, að komast að exemplörum þeim, sem öðrum eru ætluð. Sömualeiðis skal það bannað þeim mönnum, sem hafa pósthjónustu á hendi, að gefa nokkrum manni útifrá vísbendingu um, hverir taka eigi við blöðum og tímaritum, eða hve mörg exemplör pósthjórnin láti flytja af einhverju blaði eða tímariti.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr að hegða.

Í dómsmálastjórninni, 3. dag maímánaðar 1872.

Fr. Krieger.

Fr. Reinhardt.

48. Bréf dómsmálastjórnarinnar til stiptamtmaonsins yfir Íslandi, um lán til vegabóta úr hjálparsjóði.

4. maí.

Eptir að stjórnarráðið hafði leyft með bræfi 28. júní f. á.¹⁾, að taka mætti til láns allt að 1000 rd. handa vegasjóði suðuramtsins úr hjálparsjóði þeim, sem stofnaður var samkvæmt Auglýsingunni um áætlun um tekjur og útgjöld Íslands á reikningsárinu frá 1. apríl 1871 til 31. marz. 1872, 4. marz. f. á., 10. gr., til kostnaðar við vegabætur á þjóðvegi amtsins í Rangárvallasýslu, með þeim skilyrðum, að goldnir verði 4 af hverju 100 í vöxtu á ári, og að helmingurinn af láninu sè borgaður aptur fyrir árslok 1872, og hinn helmingurinn fyrir árslok 1873, hafið þær, herra stiptamtmaður, í bræfi 7. f. m. skýrt svo frá, að að eins hafi verið teknir af láninu 550 rd. á því reikningsári, sem liðið er, og mælist þær til, að stjórnarráðið samþykki, að afganginum af láninu verði varið á þessu reikningsári til þess að ljúka við vegabætur þær, sem getið er.

Útaf þessu gefst yður til vitundar, yður til leiðbeiningar, að stjórnarráðið samþykkir þetta, þannig að þeir 450 rd., sem eptir

¹⁾ Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands III., 196.